

БЪДЕЩЕТО НА ЗАСТРАХОВАНЕТО

според президента на LLOYD'S - лорд PETER LEVENE

ПРОМЕНИ В ГЛОБАЛНАТА ИНФРАСТРУКТУРА НА ЗАСТРАХОВАНЕТО

Какво се случи през 12-те месеца след урагана Катрина? В глобалния сектор на застраховане и презастраховане нахлуха свежи капитали в размер на 23 млрд. евро. Възникнаха нови застрахователни фирми, има наплив на презастрахователи и на други нови структури за рефинансиране.

Това едва ли трябва да удивя. Инвеститорите и техните капитали просто са станали по-взискателни, по-кreatивни и много по-мобилни отколкото когато и да било в миналото.

Последиците от тези процеси са видими и в Lloyd's. През 2006 г. шест нови консорциума започнаха дейност в пазара на фирмата, а накрая бе обявено и създаването на нов.

Глобализацията означава по-големи очаквания от страна на клиентите и по-високи стандарти, които принуждават нашия бранш да се променя. Като човек (роден 1941 г.), който през своята кариера е работил в различни сегменти на финансовия сектор, откривам обаче, че застраховането е в опашката на извършващите финансови услуги, когато става дума за съвременни методи и технологии.

Проучванията, проведени от Lloyd's, показват, че по-добре функционираме при офериранието в сравнение с подобните на нас фирми - разполагаме с отлично квалифицирани специалисти по оценка и приемане на риска при застраховане (underwriters), способни да вземат бързи решения. Ако става обаче дума за оперативно подготвяне на документацията, свързана с полицата, действаме по-малко успешно. Затова умножихме нашите усилия в това направление, а в интерес на застрахованите по-добрихме също процеса по ликвидацията на щетите. Наскоро изпълнихме и наложено ни от британския регуляционен орган задължение за гарантиране сигурността на договарянето: записите се правят до оценката на риска, а документацията - с изпълнение на срока в полицата. В момента приключваме въвеждането на усъвършенствана система за верификация на документацията и договорите. През последната година ни се удае и да усвоим нова система за редуциране на хартиения носител при разчети и ликвидация на щети. Репозиториумът на активите на пазара застрахователи дава възможност на брокерите да представят документацията по ликвидацията на щетите по електронен път и така съкращават нейните срокове.

На планетарния пазар противично още по-остра конкуренция. Появиха се центрове за застрахователен оборот от типа offshore - като Бермудите или Дъблън, нараснаха също регионалните центрове в Азия. Конкуренцията е добро нещо. Тя е изгодна за

потребителя и поддържа ефективността на пазарите. Между такива центрове като Лондон и Бермудите вече са установени многопластови релации. Те се осъществяват непрекъснато. И в двете посоки се преливат капитали, вноски, специалисти.

Пазарът, който почива обаче само на лаврите, е обречен. На територия с радиус от неколкостотин метра от централата на Lloyd's всяка година се склучват застраховки, чийто премиен приход достига близо 50 млрд. щатски долара, а концентрацията на брокерски услуги на това пространство е най-високата в света. Но ако искаме Lloyd's до остана все така атрактивен и да привлича капитали и вноски, трябва да гледаме в бъдещето.

Lloyd's има много силни козове, към които могат да бъдат причислени сигурността, лицензите и марката. Трябва обаче да внимаваме да оставаме все така силни на пазара. Понастоящем действаме по Третия си стратегически план, който се тества и актуализира ежегодно. Той определя приоритетите, на които се концентрираме, за да бъдем конкурентни и за напред. Нуждаем се от структури за управление на ефективността, които да ни позволят да получим максимална полза на нашия пазар; от капиталови структури, в които приходите от добре премиен риск превишават разходите; от висок рейтинг, а така също от действени бизнес процедури.

Глобализацията предлага и нови възможности. Пример е Китай, който съгласно прогнозите ще стане до края на 2030 г. най-голямата икономика на света. Lloyd's се готви за това. Ние сме фирма, която действа на глобалната скала и не можем да пропус-

нем шансове, възникващи в други региони на планетата. В Шанхай вече функционира (onshore) наша презастрахователна фирма. Неотдавна пословството на Бразилия ме удостои с титла „Личност на годината“ като признание за нашите заслуги за либерализацията на презастраховането в тази страна.

СЪЩО В СРЕДНА И ИЗТОЧНА ЕВРОПА

Наблюдаваме с голямо внимание Средна и Източна Европа. В началото на 2007 г. запитахме специалистите по риска на пазара на Lloyd's къде можем да очакваме добри възможности за ръст. Не ни изненада, че най-често беше споменавана Азия предвид стопанския бум в Китай и Индия. На второ място бе класирана Северна Америка - отново не бе открытие, тъй като ставаше дума за нашия най-голям пазар. Много близо до нея, на трето място, бе поставена Средна и Източна Европа, оставяйки назад Западна Европа, Близкия изток и други региони на света.

Възхита буди развойт на застрахователния пазар в Полша, която първа пое към пазарна икономика и това й помогна да създаде най-големия и рафиниран пазар в тази част на Европа. Впечатлява ръстът на полския пазар през последните пет години - с по 8 % годишно. Но степента на пенетрация (открояване) на застрахователния пазар остава сравнително ниска - малко над 3 %, една трета от същия показател в Западна Европа.

Lloyd's има отдавнаши и силни връзки с Полша като презастраховател на нейни застрахователни компании. В частност Lloyd's осигурява нестандартни имуществени рискове, които се поемат

трудно от полските застрахователи, тъй като са в браншове, извършващи особено рискова дейност или заради зависимостта на такива рискове от естествен рисък. Случва се Lloyd's да застрахова заради недостатъчен застрахователен капацитет на полските фирми - например при големи развойни инвестиции. Следващите ниши, в които действа Lloyd's, където сега има голямо търсене, са: стадата коне, произведението на изкуството и енергетиката (в т. ч. въгледобивът и централите). Предвиждаме също нарастване на застраховките за гражданска отговорност във връзка с увеличаването на стопанския оборот със страни с висок правен рисък или развитието на медицинския туризъм. И в двета случая стопанските субекти се нуждаят от сигурна застрахователна защита за носения от тях рисък - например при застраховане от лекарски грешки или при ГО на управлението и сътрудниците на фирмата (D&O).

Lloyd's има правомощия да презастрахова всички групи застраховки. След влизането на Полша в ЕС, ползвайки съюзното право за свободно предлагане на услуги, получихме и лиценз за продажба на застраховки (без комуникационната ГО).

В момента Lloyd's е без физическо присъствие в Полша. През април 2007 г. организирахме заедно с Полското сдружение на брокерите образователна визита, в която участваха и много застрахователи и брокери, работещи на пазара на Lloyd's. Нейната цел бе запознаване с полския пазар и оценка на възможностите за сътрудничество занапред. Сега провеждаме консултации отново с представители на нашия пазар с цел да уточним техните очаквания и желания при бъдеща дейност в Полша. Обсъждаме и въпроса дали заслужава да бъде получен от Lloyd's лиценз за застрахователна дейност в Полша.

Независимо от резултатите от тези консултации, смятаме, че потребността от международни презастрахователни услуги и специализирани застраховки в Полша ще расте заедно със стопанския напредък на страната. Lloyd's има компетенции, които му позволяват да подпомогне развитието на местния пазар чрез сътрудничество с полските застрахователни фирми при

осигуряване на големи и твърде комплицирани рискове.

ПАЗАРНИТЕ УСЛОВИЯ СЕ ПРОМЕНЯТ

Динамиката на застрахователния сектор започва да влияе на глобалните пазарни условия. В доклада на Standart and Poor's i Fitch за европейския пазар през първата половина на 2007 г. са показани високите обороти на застраховането напоследък, по-добри баланси на застрахователните фирми и подобрени условия. Интегралната печалба на застрахователния сектор в САЩ през 2006 г. постигна рекорд, ръстът на капитала се оказа както на фирмите, класирани във FORUM 500, а месечният нето-показател (combined ratio) - най-високият от 1949 г. насам.

Полша е в рамките на общата тенденция. От 2001 г. насам расте рентабилността на застрахователната дейност, а средната възвращаемост на капитала в раздела non-life достигна 32 %.

При Lloyd's ситуацията никога не е била толкова добра. Печалбата ни през 2006 г. надхвърли 5 млрд. евро, а месечният нето-показател е по-висок от средния и за Европа, и за САЩ. Признавайки силната ни пазарна позиция, рейтинговата агенция Standart & Poor's i Fitch повиши класирането на Lloyd's до A+.

Застрахователният сектор изглежда в завидна позиция, ако се ограничим с повърхностен анализ. Ако се вгледаме обаче в показателите на сектора в по-дълъг отрязък от време, ситуацията не изглежда розова. Имуществено застраховане и NNW в САЩ само четири пъти през последните 30 години са били на печалба. Резултатите на застрахователните дружества са нестабилни и системно са по-ниски от тези на фирмите в класацията на FORUM 500.

Явно покрай добрите вести имаме и опасения за бъдещето. Според агенцията Standart & Poor's i Fitch влошаването на условията за презастраховане в раздела non-life е най-серииозната причина, която може да доведе застрахователния сектор до упадък. Нашите специалисти по риска са съгласни с тази оценка. Над две трети от тях смятат, че пазарът „омеква“, а една пета дори твърди, че се наблюдава „бързо омекване“, което дава сериозни основания за беспокойство.

Следвателно не можем да изпитваме самодоволство и да си позволим благоприятните резултати през последните години да бъдат последвани от дестабилизиране на пазара в следващите.

(Продължава на стр. 21)

Централата на Lloyd's в Лондон